

Herkes Herkese Kan Verebilecek mi?

ABD'li araştırmacılar, alyuvarları belli bir polimerle kaplayarak, ihtiyacı olanlara acil durumlarda "yanlış" gruptan kan vermeyi umuyorlar. Şu anda, sadece uygun kan grupları arasında alışveriş yapılabilir. 0 grubuna % 44, A

grubuna % 45 oranında rastlanırken, B grubu % 8 AB grubu ise sadece % 3 oranında bulunabiliyor.

Farklı kan grubuna ait alyuvarların yüzeyindeki antijenler, aktarıldıkları kişinin kanına uyum sağlamazsa, savunma sistemi alarma geçerek sorun yaşıyor. Sadece 0 grubu kandaki alyuvarlar A ve B antijenleri içermediğinden, acil durumlarda farklı gruplara verilebiliyor. Buna karşın, yaygın popülaritesi yü-

zünden 0 grubu kan bulmak da güç.

ABD Baylor tıp okulu ve Albany tıp kolejindeki araştırmacılar, "yanlış" gruptan aldıkları kandaki alyuvarları polietilen glikol (PEG) polimeriyle kaplayarak, başka gruptaki gereksinim sa-

hiplerinin bünyelerine "yutturmayı" planlıyorlar. PEG alyuvarların yüzeyindeki antijenleri tanınmaz hale getirirken, hücre işlevlerine zarar vermiyor.

Şimdiye kadar koyun ve fareler üzerinde nakil deneyleri yapılmış ve umut verici sonuçlar elde edilmiş. İnsan deneylerine en geç 3-4 yıl sonra başlanması planlanıyor.

Özgür Kurtuluş

New Scientist, 17 Mayıs 97

En Eski Avrupa'lı

Geçtiğimiz ay içerisinde İspanya'daki bir araştırma grubu hem Neanderthal hem de modern insanın özelliklerini taşıyan bir fosil bulduklarını açıkladı. Buna göre çıkıntılı kaş kemerleri, kütleli alt çene kemiği gibi özellikleriyle Neandertalleri andıran *Homo antecessor* yaklaşık 800 000 bin yıl önceye tarihlendirilmiş. *Homo antecessor*, bugün İspanya olan yerdeki meşe ve kayın ormanlarında gergedan, fil ve diğer başka av hayvanlarının peşinde koşuyordu.

Buluntunun bir diğer özelliği, insan evriminin çizgisel olmadığı, birçok yan dallarının bulunduğu konusundaki kuramı güçlendirmesi. Buna göre günümüz insanları, şu anda var olmayan insan türleri ile ortak atayı paylaşıyorlar.

Buluntular 1995-1996 yazlarında Kuzey İspanya'nın Atapuerca tepelerinden elde edilmiş. Bilim adamları buluntuların en azından 6 bireye ait olduğunu söylüyor. Araştırma grubundaki antropologlardan Jose

Luis Arsuoga ellerindeki buluntunun insan evrimi bulmacasının kayıp parçası olduğuna inandıkları için *Homo antecessor*, yani ata insan, adını verdiklerini söylüyor.

Buluntuların en önemli kısmı yetişkin bir erkek bireyin yüz kemiklerinden elde edilmiş.

Tabii her buluntuda olduğu gibi buna da bazı itirazlar var. Smithsonian Enstitüsü'nden Rick Potts her canlı topluluğunda varyasyonun olabileceğini, önemli olanın, buluntunun bu varyasyonun neresine düştüğünü saptamak olduğunu söylüyor. İncelemenin, eksik parçaları olan bir birey üzerinden yapılmasının bazı yanlışlara yol açabileceği inancında.

İspanyalı araştırma grubu *Homo antecessor*'un Afrika'da evrimleşerek, modern insan olarak bilinen *Homo sapiens*'e köken verdiğine ve yaklaşık 1 milyon yıl önce de Avrupa'ya göç ettiğine inanıyor.

Murat Maga

<http://www.cnn.com/TECH/9705/29/oldest.european.ap>

İnternet'te İnsan Tarayıcıları

Bilgisayarlar satranç oynamada çok iyi olabiliyorlar, ancak insanları geçemedikleri en azından bir alan var: İnternet üzerinde güvenilebilir, doğru bilgiyi bulmak. Bazı şirketler İnternet üzerinde insanlara tarama yaptıranın otomatik yazılımlara göre çok daha kârlı olduğunu keşfetmiş.

Altavista, Excite gibi tarama araçları her gün milyonlarca WWW sayfasını indeksliyorlarsa da, iyiyi kötüden ayırt edebilecek anlayışa sahip değiller. Bu yüzden Mining Company, Answer.com gibi bazı şirketler müşterileri için WWW tarama hizmeti veriyorlar. FIND/SVP şirketi şu anda tarama servisini ücretsiz olarak sağlıyor. Herhangi bir sorgulama 15 dakikalık bir inceleme gerektiriyor ve yaklaşık 2 iş gününde yanıtlanıyor. Şirkete günde 600 civarında soru geliyor. Mayıs ayı içinde hizmete giren Mining Company ise herbiri farklı konuda çalışan 185 "Rehber" e sahip. Her geçen gün bu sayıya 15 kişi daha ekleniyor. Şu anda şirketin yatırımcılardan Güney Amerika mutfağına dek uzanan bir uzman listesi var. 1999 yılına kadar bu sayıyı 4000 kişiye çıkarmayı planlıyorlar.

Her bir rehberin elinde "İnternet'in en iyileri" listesi ve ondan biraz daha uzunca olan kaynak listeleri var. Rehberler spesifik taramalara 48 saat içinde yanıt veriyorlar. Şirket de İnternet'in en iyi listelerine giren ve kaynak sayfalarda bunu ilan eden şirketlerden aldığı gelirin % 40'ını rehberleriyle paylaşıyor. Bir kaç ay içinde Mining Company canlı sohbet ve ilan tahtası servislerini vermeye başlayacak. Böylece özel bir konuda sorusu olan kişiler hemen yanıt bulabilecekler. Bu servisin bir yararı da kaynak olarak sadece İnternet'i göstermiyor oluşu. Herhangi bir kitabı referans olarak göstermek ya da soruyu doğrudan yanıtlamak mümkün.

Rhode Island Üniversitesi'nden 5 öğrenci tarafından kurulan Human Search adlı servis "Yak tereyağı hangi yükseklikte maviye döner?" sorusu da dahil olmak üzere tüm soruları % 95 yanıt yüzdesi ile cevaplama iddiasında. Bu servis ücretsiz.

Murat Maga

<http://www.newscientist.com/ns/970524/peeps.html>